

Efecte de diferents estratègies de control de *Bactocera oleae* R. sobre les característiques comercials dels fruits i la qualitat del l'oli

Martínez-Ferrer, M. T¹., Campos-Rivela, J.M¹., Fibla, J.M¹., Hermoso, J. F²., Casadevall, D³., Simón, M³.

¹IRTA-Amposta. Entomologia. (Protecció Vegetal Sostenible).

²IRTA-Mas de Bover. Olivicultura, Elaiotecnica i Fruita Seca. (Fructicultura).

jfrancisco.hermoso@irta.cat

³Federació Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC). Casa de l'Agricultura.

Paraules clau: control integrat, mètodes alternatius, qualitat oli, Denominació d'Origen Protegida (DOP)

Resum:

El present projecte esta finançat amb fondos FEADER, d'acord con les ajudes a la cooperació i innovació a través de la creació de grups operatius de la Associació Europea per la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat. La coordinació del Grup Operatiu la du a terme *Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya* i compta com a Centre de Recerca amb *l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries* (IRTA). L'objectiu principal del projecte es implementar estratègies de lluita contra la mosca de la olivera, la principal plaga de les oliveres, combinant diferents mètodes de control alternatius als tractaments aeris, la qual cosa ens permetrà la obtenció de oli d'oliva d'alta qualitat, minimitzant l'impacte mediambiental i incrementant la competitivitat del sector oleícola català.

Tal com estava previst al protocol, durant el segon i tercer any del projecte (collites 2018 i 2019), just abans de la recol·lecció es va a realitzar un mostreig d'oliva als assaigs de la prova pilot 1 i 2, per tal de determinar l'efecte dels diferents estratègies de control sobre les característiques comercials finals dels fruits i la qualitat del l'oli obtingut.

Per realitzar l'estudi de cada mostra, es van a recollir directament de l'arbre les mostres d'olives (uns 3 kg per mostra) i es van portar en una caixa ventilada el mateix dia a la Planta Pilot d'Olis de IRTA Mas Bové, on es va realitzar la caracterització morfològica, sanitària i comercials dels fruits. Posteriorment es va realitzar l'extracció de l'oli mitjan un molí a escala de laboratori (sistema ABENCOR), per tal d'obtenir dues mostres d'oli i realitzar el seu anàlisis físico-químic i sensorial.

Annexes:

Article tècnic: Martínez-Ferrer, M. T., Campos-Rivela, J. M., Fibla, J. M., Hermoso, J. F., Casadevall, D., Simón, M. 2017. Control de la mosca del olivo (*Bactocera oleae* R.) con métodos alternativos al tratamiento aéreo de bajo impacto medioambiental. *Phytoma España. El olivar: retos de la sanidad vegetal e innovación tecnológica.* 293: 170-171.

Pòster: "Grup Operatiu de lluita contra la mosca de l'olivera (*Bactrocera oleae* R.) amb mètodes de baix impacte mediambiental". IV Jornada Interactiva de Protecció Vegetal Sostenible. IRTA-Mas Badia. 19/09/2017.

<http://agricultura.gencat.cat/web/.content/05-formacio-innovacio/jornades-tecniques/enllacos-documentos/2017/fitxers-binaris/La-Tallada-dEmporda-Proteccio-vegetal-190917-171259.pdf>

Jornada Tècnica: Control sostenible de la mosca de l'olivera mitjançant l'aplicació de caolí (Empordàlia SCCL. Vilajuïga, Girona). 12/07/2018.

<http://agricultura.gencat.cat/web/.content/05-formacio-innovacio/jornades-tecniques/enllacos-documentos/2018/fitxers-binaris/Vilajuiga-caoli-120718-180901.pdf>

Pòster. "GO Lluita contra la mosca de l'olivera amb mètodes de baix impacte mediambiental 2017-2019". V Jornada Interactiva de Protecció Vegetal Sostenible. IRTA-Cabrils. 26/09/2018.

<http://agricultura.gencat.cat/web/.content/05-formacio-innovacio/jornades-tecniques/enllacos-documentos/2018/fitxers-binaris/Cabrils-proteccio-vegetal-260918-180886.pdf>

Seminari: "Lluita contra la mosca de l'olivera (*Bactrocera oleae* R.) amb mètodes alternatius al tractament aeri de baix impacte mediambiental" VI Jornades de Tècnics d'Agrupacions de Defensa Vegetal. Grup de l'olivera. Centre de Formació i Estudis Agrorurals (CFEA). Reus 20/03/2019.

Jornada Tècnica: "Control sostenible de la mosca de l'olivera mitjançant mètodes alternatius al tractament aeri". Unió Corporació Alimentària. Reus 26/09/2019.

Jornada Tècnica: "Gestió de la mosca de l'olivera amb mètodes de baix impacte mediambiental alternatius al tractament aeri". VI Jornada Interactiva de Protecció Vegetal Sostenible. IRTA-Mas Bové. (Constantí, 17/10/2019).

Congressos Nacionals:

Pòster: "Lucha contra la mosca del olivo (*Bactrocera oleae* R.) con métodos alternativos al tratamiento aéreo de bajo impacto medioambiental". Martínez-Ferrer, M. T., Campos-Rivela, J. M., Fibla, J. M., Hermoso, J. F., Casadevall, D., Simón, M. Encuentro Internacional Phytoma-España sobre El Olivar: Retos de la Sanidad Vegetal e Innovación Tecnológica. Jaén, 8, 9 y 10 de Noviembre de 2017. Auditorio Guadalquivir, Palacio de Congresos de Jaén, IFEJA.

Póster: "Lluita contra la mosca de l'olivera (*Bactrocera oleae* R.) amb estratègies de baix impacte mediambiental". Martínez-Ferrer, M. T.; Campos-Rivela, J. M.; Fibla, J. M.; Hermoso, J. F.; Casadevall, D.; Simón, M.; Mateu, J. VI Simposi de Producció Agroalimentària Ecològica: Olivera i fruita seca ecològica. Reus 11/12/2018.

Pòster: "Eficacia de la técnica de la captura masiva en el control de la mosca del olivo (*Bactrocera oleae* R.) como alternativa al tratamiento aéreo". Martínez-Ferrer, M. T.; Campos-Rivela, J. M.; Fibla, J. M.; Hermoso, J. F.; Bosch, D.; Artigues, M.; Casadevall, D.; Simón. XI Congreso Nacional de Entomología Aplicada. Madrid, 04/11/2019.

Congressos Internacionals:

Pòster: “Control of the olive fruit fly, *Bactrocera oleae* (Rossi) (Diptera: Tephritidae), with alternative methods to aerial applications with low environmental impact”. Martínez-Ferrer, M. T.; Campos-Rivela, J. M.; Fibla, J. M.; Hermoso, J. F.; Casadevall, D.; Simón, M. 8th IOBC-WPRS meeting on Integrated Protection of Olive Crops, Florence, Italy, 4-7 June 2018.

La investigadora de IRTA M. Teresa Martínez es membre del Focus Group EIP-Agri “Pests and diseases of the olive tree” i ha donat a conèixer els objectius i resultats parcials que ha generat el present Projecte Pilot Innovador durant les reunions del mateix Grup (Focus Group Meeting, Lisboa, gener/2019 i Heraklion, sept/2019).

Grup nº (1: Fruiters, 2: Extensius i Arròs, 3: Horta i ornamental, 4: Vinya, 5: Olivera, 6: Fruita seca, 7: Cítrics, 8: Generals)